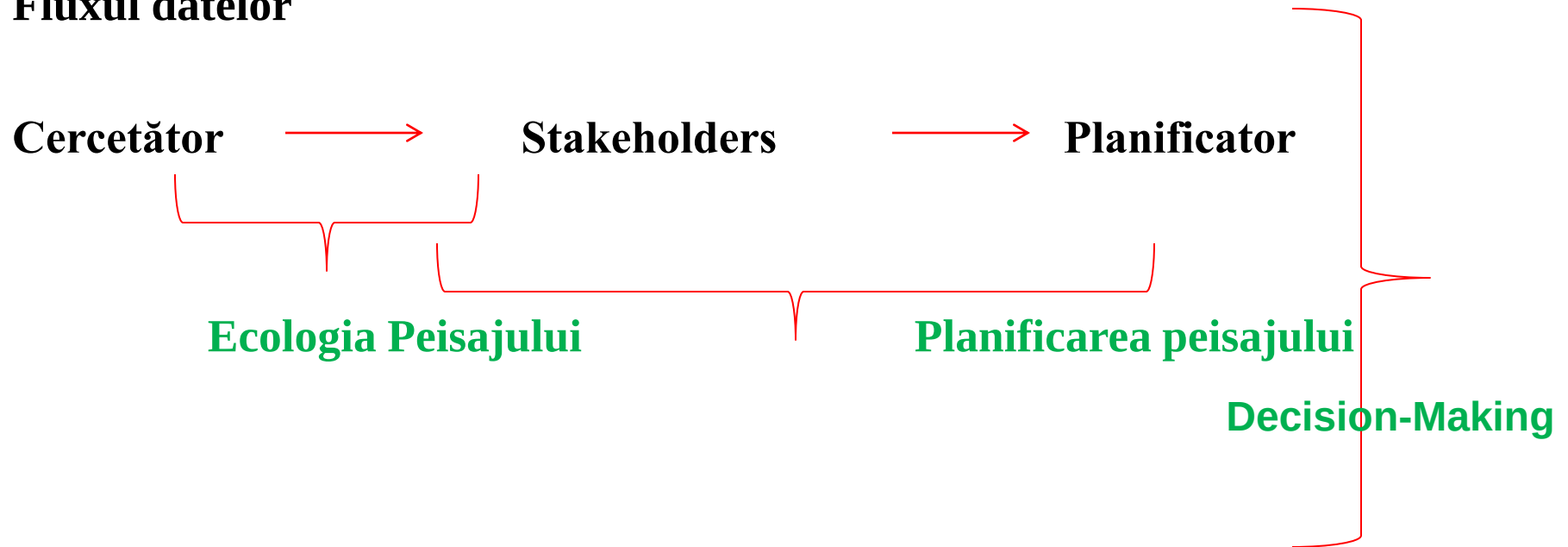

Aplicarea metricilor peisagistice în studiile de mediu

Participatory approach/ Abordare participativă

Participatory approach/ Abordare participativă

Fluxul datelor

Scopul:

Să aduci împreună cercetători, stakeholders (*locali, regionali, naționali*) și planificatori înseamnă un succes garantat pentru transferul de la *planning la decision-making* (Opdam, 2013)/ *de la teorie la practică* (Stupariu, 2016).

Procedura de cercetare

1. Identificarea problemei pe care dorim să o studiem și să o transmitem.

Exemple: bio/diversitatea peisajelor, schimbări în peisaj, persistența elementelor de peisaj, *fragmentarea peisajului*.

2 . Identificare documente. De exemplu:

- a). pentru amenajarea teritoriului și urbanism: PATN,PATZR, PATZ,PATJ,PUG;PUZ,PUD.
- b). amenajamentele silvice/forestiere : densitatea pădurii, tipul de pădure, forma de proprietate și administrare a pădurii la nivel de parcelă, tipul și numărul de specii, vârsta pădurii etc.
- c). amenajamente pastorale (*Ghid de întocmire a amenajamentelor pastorale*, 2014,coordonator T. Mărușca).
- d). planuri de management pentru ariile protejate.
- e). materiale cartografice (hărți istorice, planuri cadastrale, planuri topografice, hărți geologice, pedologice etc.).

3. **Înțelegerea cadrul legislativ** (vezi curs anul II *Introducere în Ecologia Peisajului*)

Convenția Europeană a Peisajului vezi cele trei acțiuni:

Protecție, management și amenajare. E.g. **amenajarea peisajului**: *reprezintă acțiunile cu caracter de perspectivă ce au ca scop dezvoltarea, restaurarea sau crearea de peisaje*.

4. **Identificare actori /stakeholders**

Rolul comunității academice (cercetători) și **comunității non-academice** (stakeholders) este acela de a investiga probleme specifice zonei și acela de a genera cunoaștere (*găsirea de soluții pentru rezolvarea problemelor*, Albert, 2014).

Selectare grupurilor relevante:

la nivel local (populație rezidentă, fermieri, autorități publice locale - primării, agenți economici locali, NGO; alte asociații (e.g. Asociația pentru Conservarea Diversității Biologice, Focșani), custozi.

la nivel regional (autorități regionale, Autorități regionale pentru protecția mediului, Direcțiile județene ROMSILVA, APM, Garda de mediu, Consilii Județene, Prefecturi, Direcții agricole, Camere de comerț,).

la nivel național: ministere, autorități centrale (Agenția națională pentru protecția mediului, ROMSILVA, Apele Române).

Interacțiunea cu stakeholders:

- interviuri
- chestionare *face to face* (deschise) și on line
- cartografie participativă (*folosește hărți, fotografii*)

Exemplu :

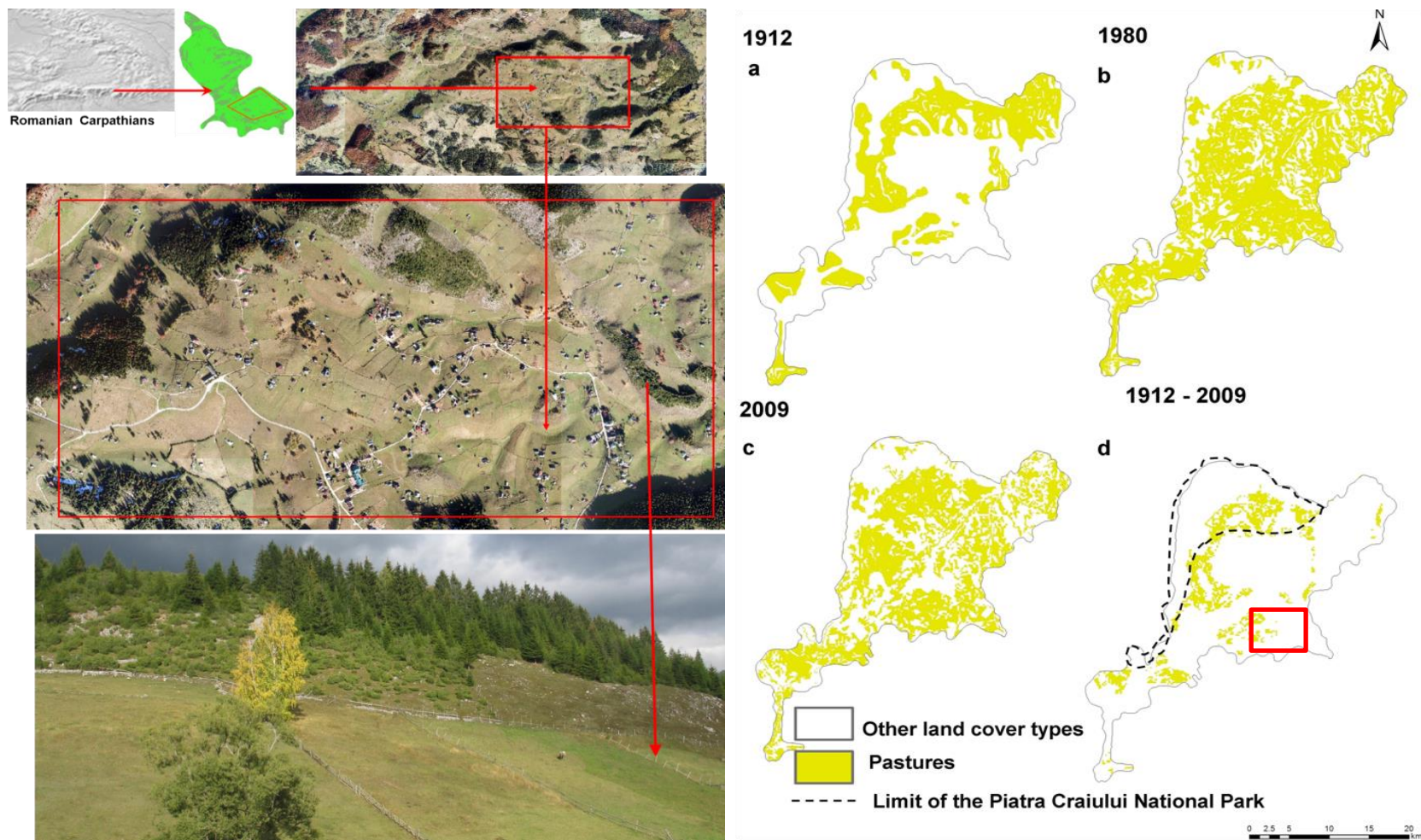
Pătru-Stupariu I., et al. (2015), *Landscape historical persistence and stakeholders' perspective over traditional land-uses. The case of the Romanian Carpathians*, Applied Geography, [doi:10.1016/j.apgeog.2015.07.015](https://doi.org/10.1016/j.apgeog.2015.07.015)

- **Identificarea** schimbărilor în tipul de utilizare al terenurilor.
- **Colectare** de informații privind cauzele generale (*driving forces*): politice, culturale, naturale, tehnologice ce au determinat schimbările.
- **Verificare în teren** – **Crosscheck** (prin întrebări deschise adresate stakeholders).

Ce puteți să ne spuneți despre cauzele care au determinat schimbările privind....?

- **Selectarea informațiilor** oferite de stakeholders privind cauzele ce au determinat schimbările în peisaj : creșterea presiunii turistice, sistemul de proprietate, schimbări sociale, abandonul terenurilor, perioada de tranziție post comunistă.

Participatory approach/ Abordare participativă

Historical persistence of pastures. **a.** Pasture cover in 1912. **b.** Pasture cover in 1980. **c.** Pasture cover in 2009. **d.** Pasture continuity (1912-1980-2009). Pătru_Stupariu et al. 2015

Pentru *planning and decision-making process* se poate stabili un gradient (Pătru-Stupariu et al 2015).

1. Înțelegerea problemelor.
2. *Informarea practicienilor.*
3. Înțelegerea legăturilor dintre cererile de conservare și practicile de management *poate crește gradul de conștientizare a valorii beneficiilor ecosistemelor* (Morán-Ordóñez et al 2013).
4. Stabilirea de măsuri adecvate și validarea lor.

Analiza spațială poate fi elementul cheie pentru a răspunde întrebărilor „**UNDE**,, trebuie intervenit (planificat/aplicat) și „**DE CE**,,.

Populația locală și stakeholders cunosc în general problemele locale însă au nevoie de soluții practice (Furst et al. 2014).

Aplicație (Exercițiu) – Cartografie participativă : „UNDE,, și „DE CE,,
(Furst,2014)

1. Cercetător

- *identifică* și analizează problema prin analiza spațială: realizează hărți și verifică datele obținute în teren (vezi figurile cu diversitatea, schimbarea, repartiția *HSIC* și fragmentarea peisajelor) cu ce spun stakeholders.
- *realizează* setul de întrebări pentru populația locală și stakeholders.

E.g.

- a). Unde apreciați că există cele mai diverse peisaje? De ce? (frumusețe, multe specii, zone sălbatice habitate, specii ocrotite, etc).
  - b). Unde apreciați că există cele mai mari/ mici schimbări produse în peisaj?
De ce ?
  - c). Cum apreciați fragmentarea peisajelor? *Benefică* (acces mai rapid în anumite zone, accesul mai ușor al turiștilor. *Amenințări* (moartea animalelor prin accidente rutiere, bariere pentru animale, modifică peisajul, poate crește suprafața afectată de ,, efectul de margine,, defrișări, zgomot, poluare etc.
- *discută* cu aceștia pe hărți pornind de la: „ **UNDE,,** și „**DE CE,,** și pune întrebări.

2. Populația locală /Stakeholders

- li se explică ce conțin hărțile, de ce au fost făcute, ce probleme au fost identificate în zona lor.
- se verifică datele obținute de cercetători cu informațiile locale.
- răspund la întrebările adresate.
- împreună cu cercetătorii identifică arealele de interes

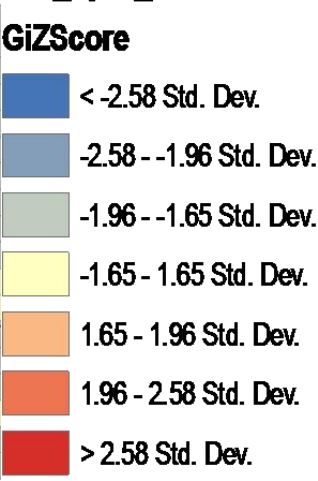
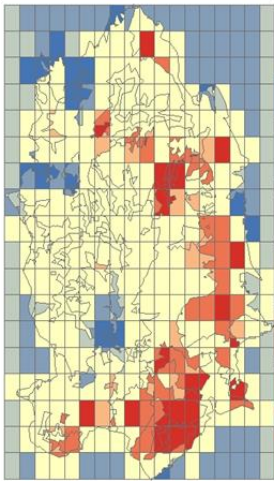
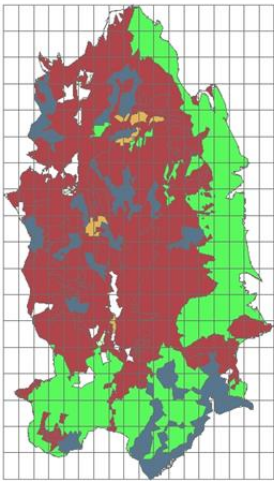
E.g. pentru pădurile de agrement dintr-o zonă se ia în calcul distanța, „*scenic beauty*„ sau aspectul turistic (Kienast,2012).

Design of participatory mapping : Alina Tudor Hossu

Photo: Emil Hossu, 2015

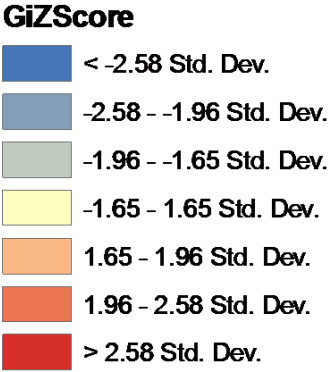
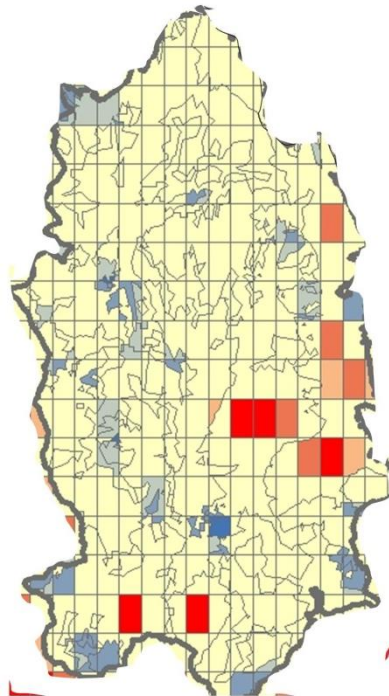
Project: P.I. Mihai Stupariu – WindLand (RO-CH)/CeLTIS <http://landscape.cc.unibuc.ro/projects/windland/>

Cold Spot

Repartiția habitatelor și speciilor de interes comunitar în cadrul peisajelor

Hot Spot

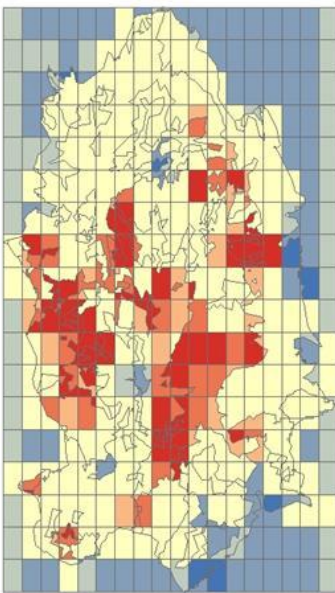
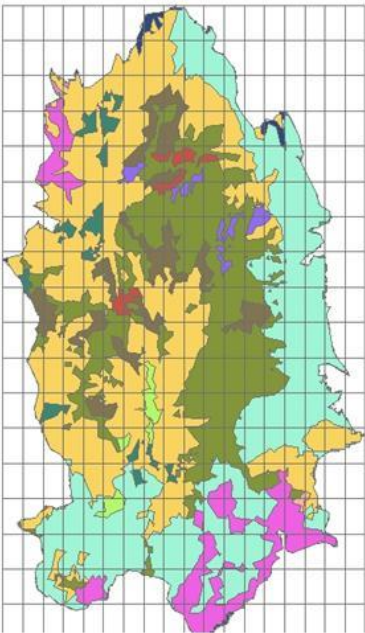

Cold Spot

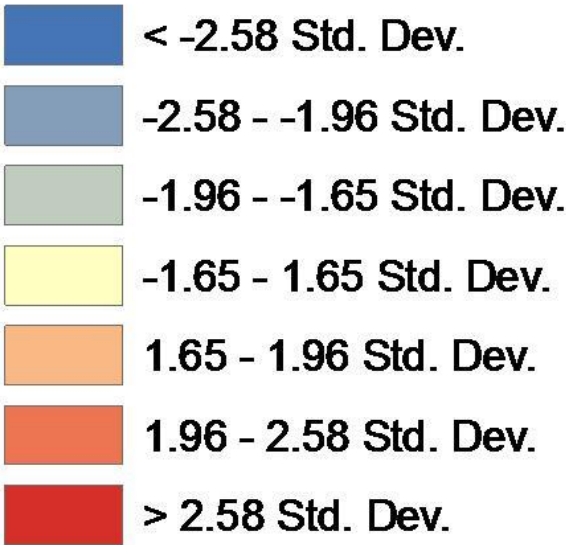
Fragmentarea peisajului

Hot Spot

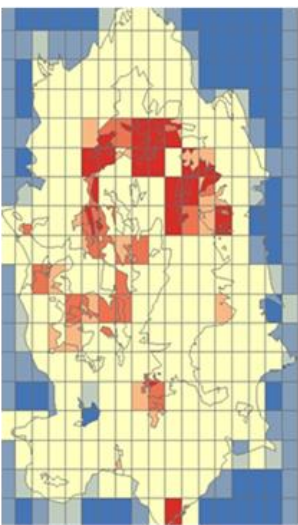
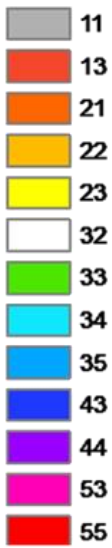
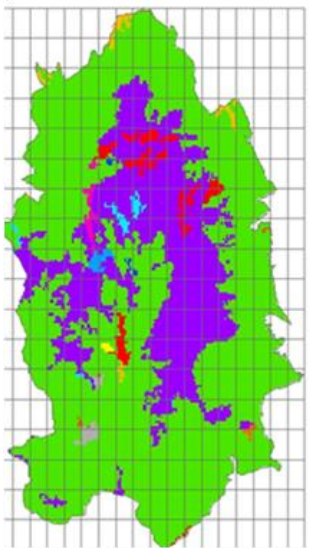
GiZScore

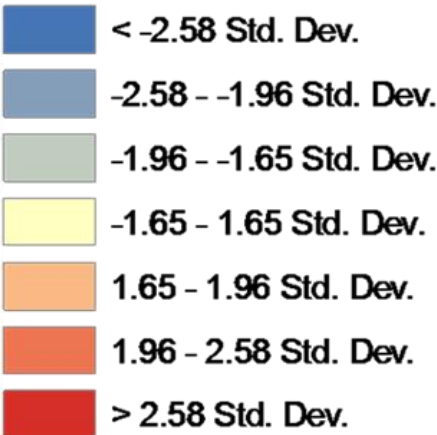
Cold Spot

Diversitatea peisajelor

Hot Spot

GiZScore

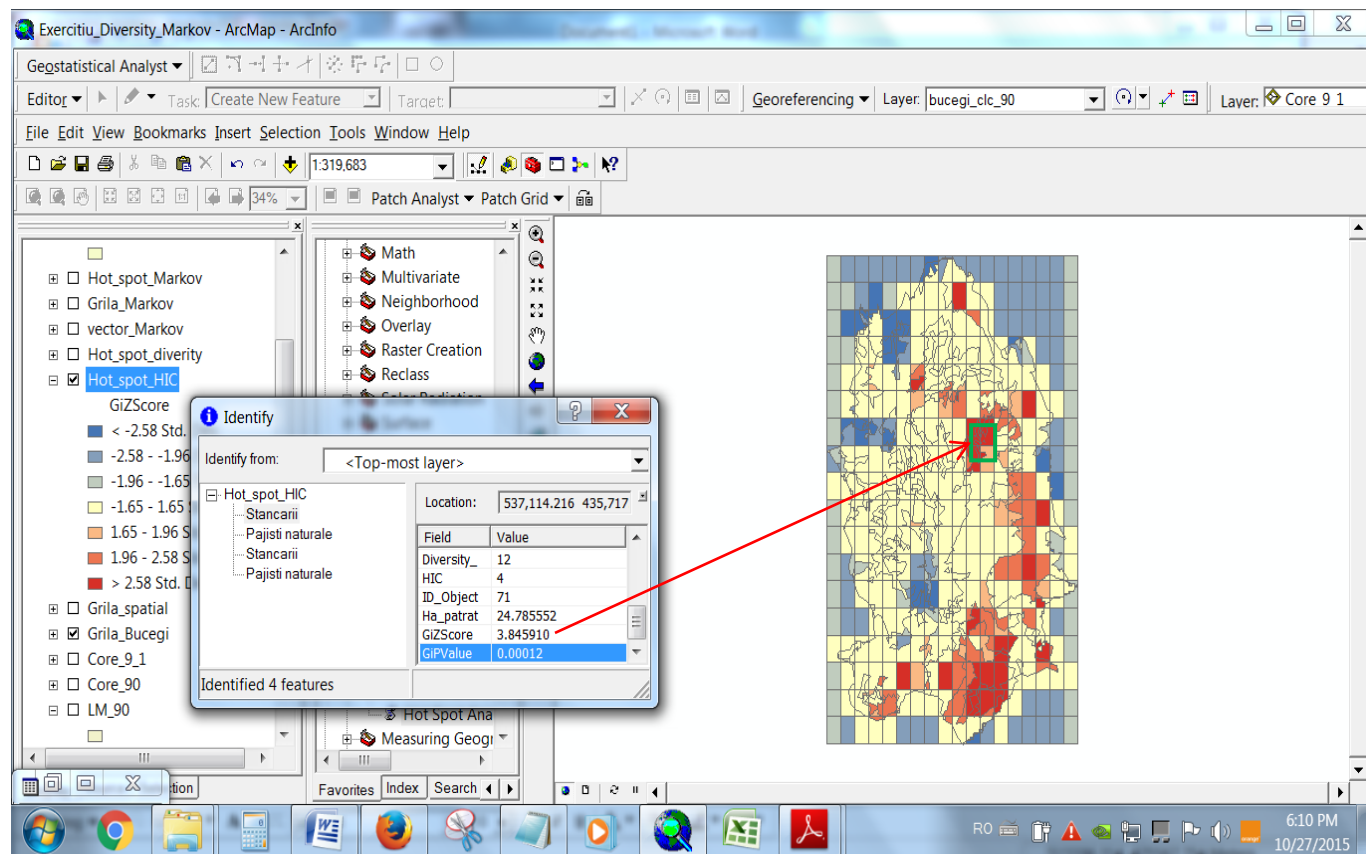
Cold Spot

Schimbarea peisajelor

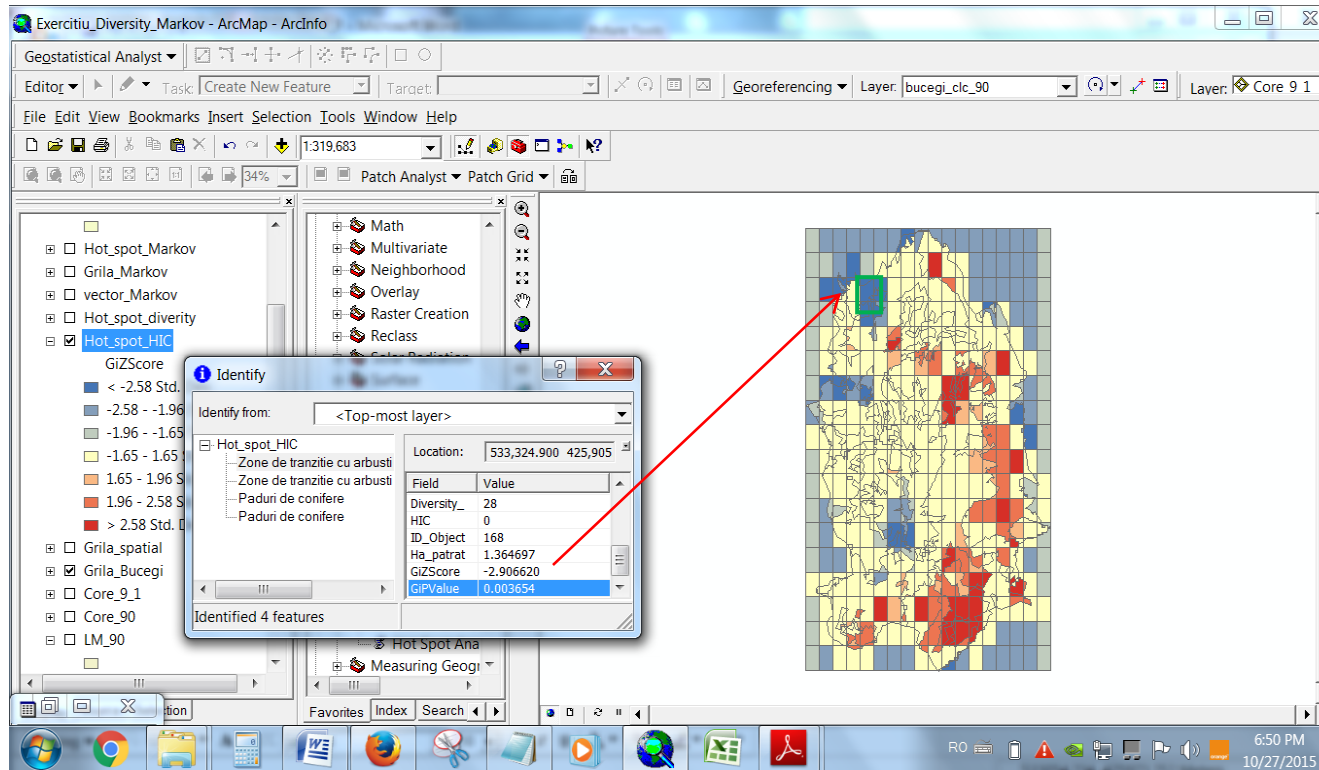
Hot Spot

Analiza Hot/cold spot compară mediile la nivel local (cazul nostru pătrate de 1ha) cu mediile generale.

O valoare mare pt **Z** și o valoare mică pentru **P** indică un „hot spot,, semnificativ

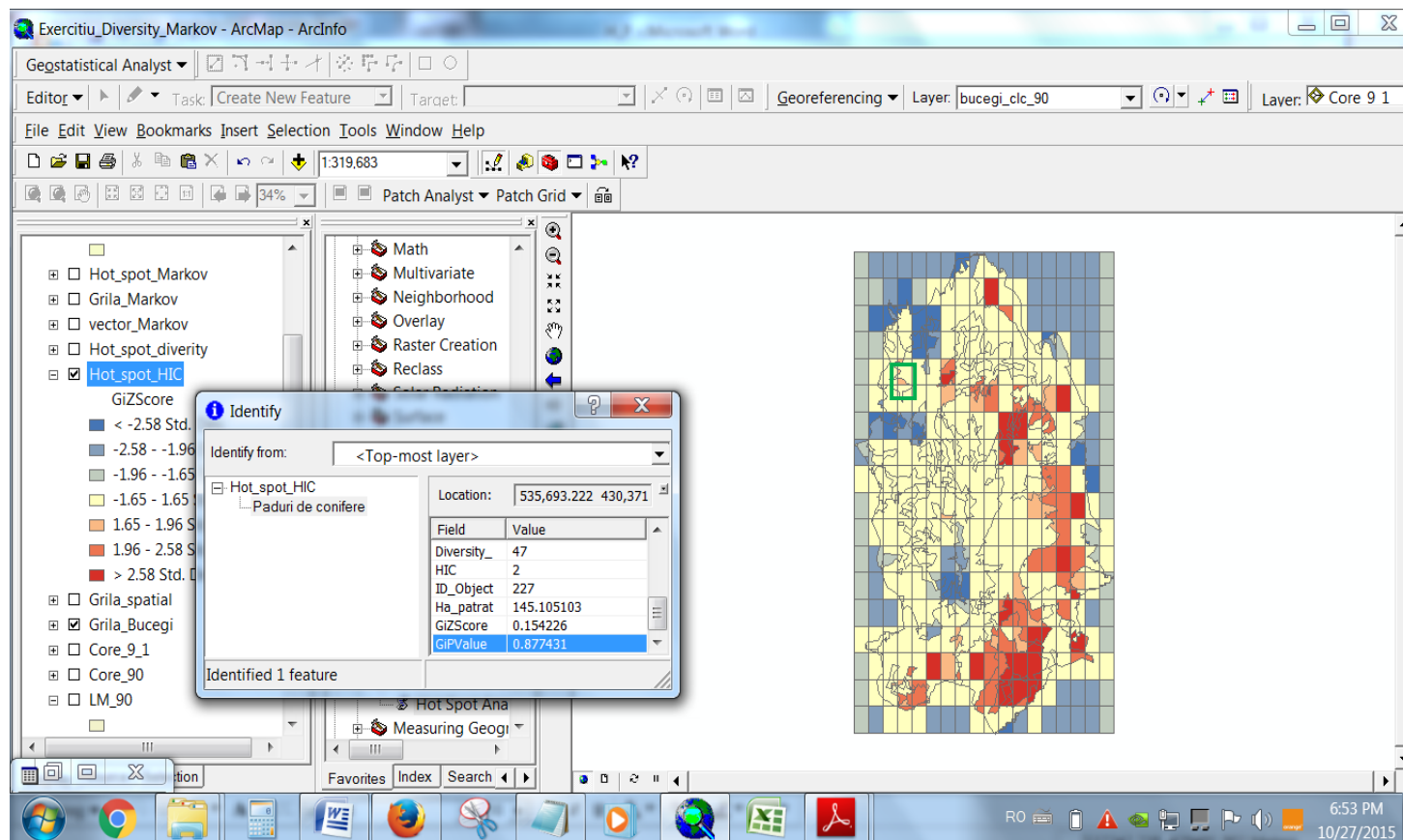

O valoare mică pt **Z** si o valoare mare pentru **P** indică un „cold spot,, semnificativ.

Z aproape de zero înseamnă „fără clusterizare,,

Un scor Gi^*Z mai $>$ de -1,96 și mai $<$ de +1,96 este nesemnificativ din punct de vedere statistic.

Întrebări /răspunsuri / interpretări

Unde și **de ce** sunt localizate aceste hot/cold spoturi cu areale cu diversitate mare a peisajelor, schimbări și specii și habitate de interes comunitar, fragmentarea peisajelor.

Se suprapun peste zonele de protecție integrală (vezi zonare parcuri), limite UAT ?

Unde și **de ce** se localizează punctele hot/cold spot cu valori maxime, medii, minime?

Posibile variante:

- schimbări în modul de utilizare și ocupare al solului,
- schimbări în modul de management al ariei respective (e.g. pădure privată/stat, schimbări ale limitelor de zonare internă a ariilor protejate – zone de protecție integrală să devină zona de dezvoltare durabilă etc).
- cauze naturale, antropice etc.

Bibliografie

Pătru-Stupariu I., Niță A., Mustătea M., Huzui-Stoiculescu A., Fürst Ch. (2020) *Using social network methodological approach to understand human-wildlife interactions.* Land Use Policy, 99, 105009

Pătru-Stupariu I., Hossu C.A., Grădinaru S., Niță A., Stupariu M., Huzui-Stoiculescu A., Athanasios Gavrilidis A. (2020) A review of changes in mountain land use and ecosystem services: from theory to practice. Land, 9 336.

Pătru-Stupariu I., Tudor C.A., Stupariu M.S., Buttler A., Peringer A. (2016) *Landscapes persistence and stakeholders' perspective . The case of the Romanian Carpathians.* Applied Geography, 69: 87-98.

Dacă utilizezi informații, idei, date, metode, imagini, din acest curs, citează-l ca resursă online sau citează articolele menționate mai sus

<https://unibuc.ro/user/ileana.stupariu/>